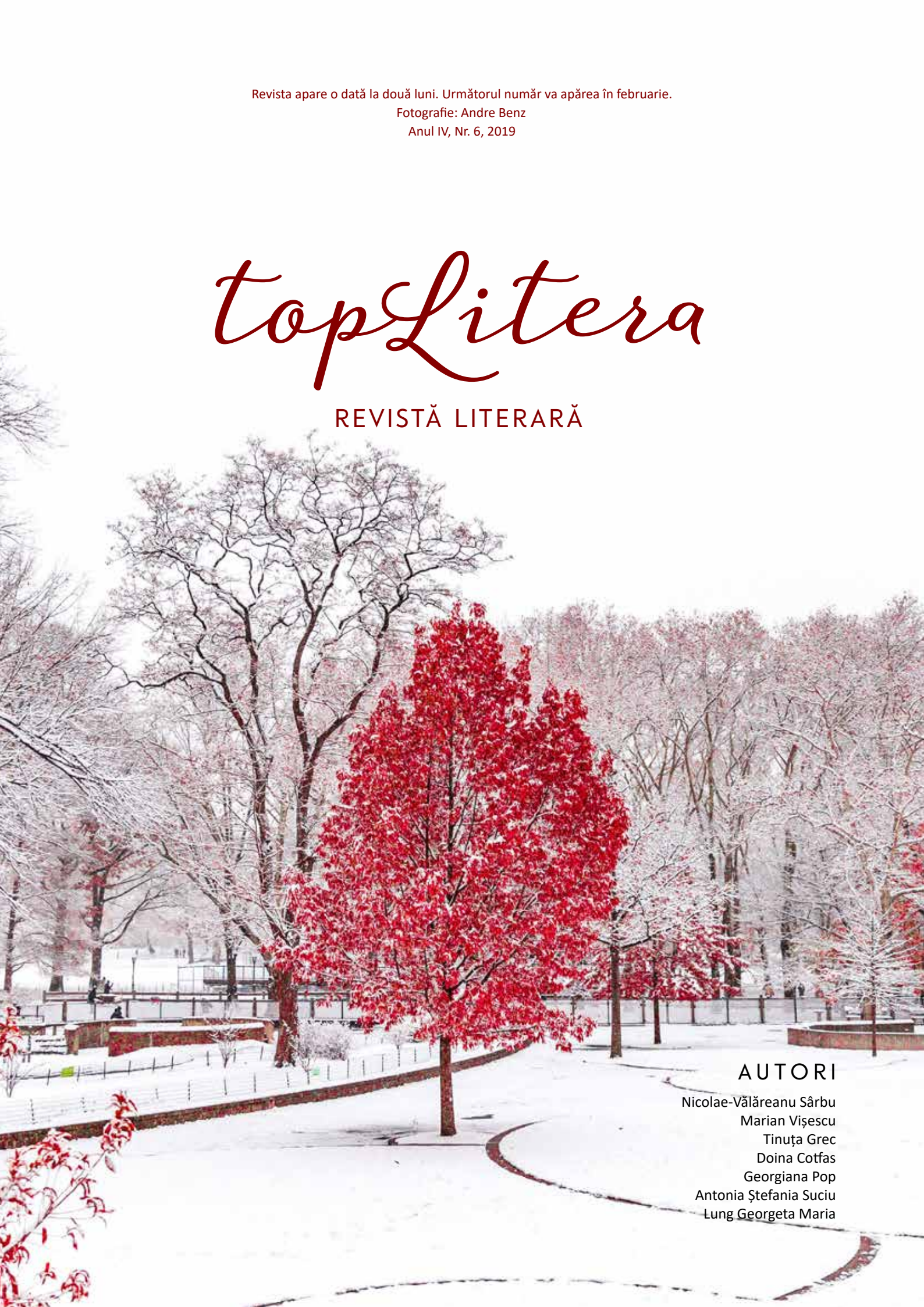
Revista apare o dată la două luni. Următorul număr va apărea în februarie.
Fotografie: Andre Benz
Anul IV, Nr. 6, 2019

topLitera

REVISTĂ LITERARĂ

AUTORI

Nicolae-Vălăreanu Sârbu
Marian Vișescu
Tinuța Grec
Doina Cotfas
Georgiana Pop
Antonia Ștefania Suciu
Lung Georgeta Maria

SENS CĂUTAT

De ce cade frunza
pe acoperișul unui anotimp,

de pleacă îndată păsările
grăbite și speriate.

Acolo se află sensul
ce te face să-l cauți
atât de perseverent?

Când pasărea ce aduce vești
cântă departe,

aproapele se înclină
de teamă.

DINCOLO DE EMOȚIE

M-am întrecut cu vorba fără să scriu,
cuvintele le-am scăpat din frâu
după ce m-am hrănit cu spusele altora
luate așa cum sunt.

Dincolo de emoție
am prins în brațe femeia.

Ca un făcut s-a născut ideea,
limba de clopot a sunetelor
care urcă și coboară pe portativ
alunecoasă
pe corzile viorii portocalii.

Arcușul se desprinde pe tonalități
triste și amare
căzute în vibrații de amintiri
țesute în ascunsul sufletului.

Adevărul crud
se ridică la suprafață ca uleiul,
dar îl vor arunca
ca pe un surplus învechit,

un pui de pasăre căzut din cuib

acolo
unde nimeni nu-l ocrotește.

ASCUNS ÎN HAZARD

Nu știu ce porți pe umerii
așa de albi și fragili
sculptați în zăpadă.

Aștept în pielea tandrului
ascuns în hazard,
să se înlănțuie plăcerea privirii
pentru ce doresc să ating.

Cum îmi vei trimite zvonul
tăinuit, plin de speranță
ce urcă prin sânge și capătă putere.

Și așa cuvintele-mi capătă vână,
de semne în trup se nasc
din lumina iubirii.

UNDE IERTARE NU ESTE

Unde iertare nu este
continuă aprigă lupta.

Nici uitarea nu intervine,
rămâne o pată în amintiri
care nu se întinde, dar nici nu iese,

poate fi o cădere în gol
prin întunericul orb.

Timpul nu mai are răbdare,
ucide din vârstă și ultima dorință
fără să aibă remuscări,

un zid prin tăcere apără
chiar și pe cel învins
cu speranța revanșei.

Răul interior respiră și el binele
și încearcă schimbarea.

Cântar,
pe care din talere să-mi așez
greșelile dosite?

DE DRAGUL ATINGERII

Tu ai fost umbra risipei de veșminte
lăsate să cadă pe fața lunii
de la fereastra timpului
pe marginea întunericului
mirat de atâta iubire.

Noaptea părea o ființă disimulată
uitată afară de pază,
liniștea avea ochi rotitori
ca două stele ce schimbă priviri
de dragul atingerii.

Tot ce n-apuc să-ți spun
adoarme-n cuvinte
într-un vis.

De acolo te priveghez
cu răsuflarea tăiată
cum cobori lângă mine
înlăturând aerul mut.

ZILELE AU ORELE ARSE

Tu ești femeie mai adevărată,
plină de încredere,
de aceea urci treaptă cu treaptă
o scară fără niciun sprijin
doar admirată.

În vreme ce ziduri se tot înalță
nu ai teamă de ele,

privești din fiecare unghi, lumina,
o cauți în toate obiectele și ființele
și o faci nemuritoare.

Zilele au orele arse
în arome galbene de crin.

Pe amândoi ne fascinează
crepusculul
ce se pierde tainic în suflet
cu iubire.

TOPLITERA

O RECUNOSC MAI SUBȚIRE

Ruptă din coastele fragile
o recunosc mai subțire,
mai verde decât copacul furtunii
cu rădăcinile în aerul
pământului gras,

ea își pune amprenta
pe inima pietrelor de mustesc,

privirea-i se înalță
cu tandrețe subtilă.

Se furișează în lucruri,
vorbește cu ele
de mă subjugă cu dragostea
ruptă din trup.

Tot ce pot să mai zic, nu zic.

Surâsul ei luminos
și aura-i celestă
mă cuprind.

PATIMI SĂLBATICE LA PÂNDĂ

Spune-mi cine-i cel ce nu știe
câtă dragoste mai are
să împartă,

prigonește răbdarea,
nu are nevoie de ea.

În el se rânduiesc patimile
sălbatice la pândă
dincolo de verbe.

Prinde între degete destinul
ca pe un pui de pasăre
pe care-l mângâie,

adaugă zilelor culoarea iubirii,
le umple cu nesfârșire.

Lasă-mă doar să ghiceasc
cuvintele pe care le cauți
și o să scriu adevărul.

SETEA SĂRATĂ

Ea era plecată
unde florile au cearcăne colorate
și lăcrimează cu arome amare
sărutând diminețile cu rouă,

urmează să sosească-n amiază
de pe cărarea cu cireșii copți
c-un surâs visător.

Chiar dacă vara nu mai e vară
și setea a devenit sărată,
iar cerul gurii o cupolă uscată
smălțuită fibros,

prinde pe margini sunetele
și ele cad în ispită,
privesc femeia cu alți ochi
de sub genele aspre.

NOAPTEA TĂCERII

Noaptea tăcerii albastre
nu are trup,
se topește prin întunericul
străpuns de stele aprinse.

Noaptea tăcerii surde
voce nu are,
se disipează în aer
lipsită de umbre.

Noaptea tăcerii sublime
dezbrăcată complet,
se pierde pe sine
în brațele apelor mari.

Noaptea tăcerii mirate
nu are picioare,
dar fuge speriată
de lumina dimineții.

Noaptea tăcerii fără iubire
e un întuneric absurd
prin care trec visele
pe malul celălalt al dragostei.

Noaptea tăcerii de foc
e un fulger prin inimă
ce-i luminează adâncul
fântânii din sufletul durerii.

Nicolae-Vălăreanu Sârbu

MIZA DESTINULUI

Ne-am găsit întâmplător
pe un colț al unei lumi de poveste.
Atunci când nopțile și zilele
se îngânau într-o tandrețe trecătoare.
Am alergat grăbiți după un destin
care a vrut să ne aștepte.
Destinul ne făcuse cărțile!
Miza lor era conștiința
Inimilor noastre
Înghețate și fără…
Sentimente

SPERANȚĂ

Nu ne desparte decât distanța.
Distanța și timpul.
Tu visând la jumătatea ta,
eu încă așteptându-te.
Eu murind mai des decât tine,
tu trăind mai mult fără mine.
Noi așteptând următoarea viață
sperând în mai bine.
Lumea departe
dezlănțuită
și indiferentă.

MÂINI RĂTĂCITE

O singură bătaie de inimă,
în rest, toată dragoastea
pusă într-o clepsidră de jad.
Te-am prins și ți-am pictat mâna
strânsă în strânsoarea
sufletului meu
iar mâinile mele au rătăcit
peste ale tale,
unde au întâlnit
îmbrățișări
edulcorate.

CA O MARE…

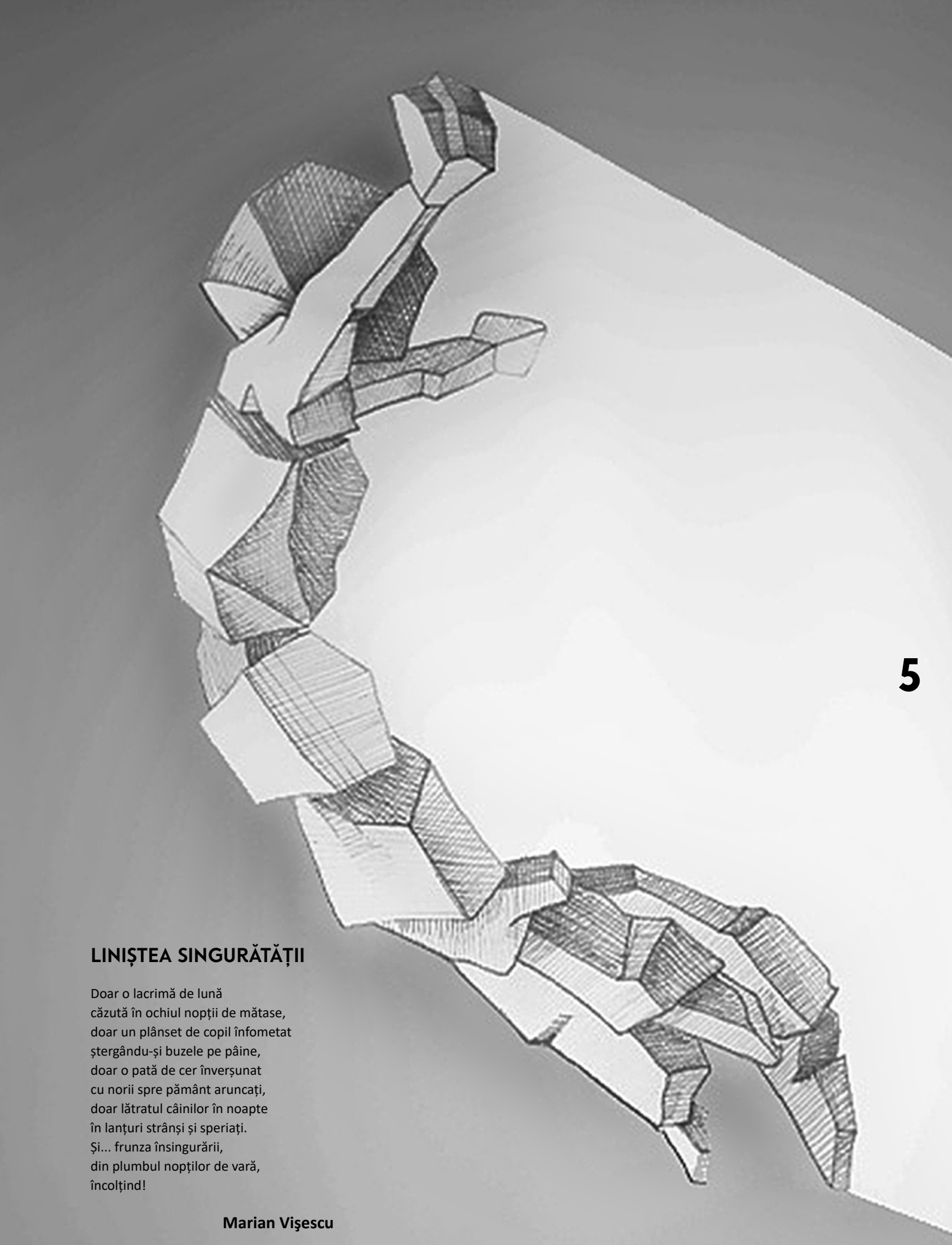
Eu nu am un suflet atât de bun.
Am un suflet atins de rezonanțe
neînțelese de iubire.
Ca o mare albastră
ce adună himere
în valurile ei spumoase.
Un suflet ce zboară
deasupra unui ocean
de temeri,
fără să înțeleagă cum
s-a pierdut
și a uitat
să înoate.

VIAȚĂ

Pe un pântec de clepsidră,
stătea întinsă o piatră.
Fericită c-a lovit inima nisipului,
capătă vibrațiile și undele
curegerii prin timp.
Cu o plăcere sardonică,
prindea în căușul timpului
fiecare sunet.
Sub pietre ne ascundem,
facem pe ispititorii,
sub dezgustul
neîndurător,
și căutăm o altă
mască
mai rezistentă.
Tardiv. Și parcă…
Nu mai suntem noi.

ÎȚI ASCULT TĂCERILE

Îți șoptesc prin freamătul frunzelor
și prin mirosul parfumat
al florilor de iarnă,
te strig prin toate râurile ce izvorăsc
din munții ce-și scaldă crestele în nori,
prin vânt îți cânt iubirea pentru tine.
Te încălzesc cu căldura sufletului
și te înmiresmez cu aroma inimii.
îți ascult tăcerile din lăuntrul tău
încercând să sădesc în tine
toate dorințele mele cele nebune.
Știi tu, nu sunt atât de departe,
sunt în sufletul tău iar de pe buza
timpului
ce zboară,
îmi fac vreme să-ți sărut
strașina inimii.

LINIȘTEA SINGURĂTĂȚII

Doar o lacrimă de lună
căzută în ochiul nopții de mătase,
doar un plânset de copil înfometat
ștergându-și buzele pe pâine,
doar o pată de cer înverșunat
cu norii spre pământ aruncați,
doar lătratul câinilor în noapte
în lanțuri strânși și speriați.
Și... frunza însingurării,
din plumbul nopților de vară,
încolțind!

Marian Vişescu

Ilustrație: Maria Păun

CE E FRUMOSUL?

Răcoarea nopții, dup-o zi fierbinte,
Curcubeul vesel, ivit după ploi.
O bunică blândă, zăbovind cuminte,
Pe o prispă veche, lângă doi pisoi.

Un mănunchi de flori, cules din poiană,
Puzderii de stele, pe un negru cer,
Glasul de copil, când mă strigă: Mamă!
O colindă-n iarnă, dulce ca un ler.

Gândurile mele, risipite-n pripă
Atunci când de mine prea aproape ești,
Zâmbetul tău tainic, ivit într-o clipă
Când, pierdut în gânduri, chipul îmi privești.

Gestul de-omenie, făcut fără plată
Chipul de copil, inocent și pur
Un cireș în floare, marea-nvolburată,
Voința ce-nvinge un obstacol dur.

Frumosul se află în tot și în toate,
Dar mai mult ochii celor ce privesc,
Cu dragoste multă și cu bunătate.
Frumosul în lume, ei îl răspândesc!

NOAPTE DE TOAMNĂ

Plouă mărunt, pe geam se scurg șiroaie,
Uitată pe pervaz, cafeaua are gust de ploaie,
Și nu mai știu ce-mi picură în palmă,
Lacrima mea sau plânsul cerului de toamnă.

Ascult de ore-n șir al ploii cântec,
De doruri și dureri vreau sufletul să-mi vindec.
Și nu mai știu în noaptea de infern,
Cum, pe-aminitiri, uitarea s-o aștern.

Aștept, în noapte, zorile senine,
Mi-am pus speranța toată, în ziua care vine.
Și-n alinarea blândă, ce timpul o aduce,
Atunci când o iubire, încet, încet, se stinge.

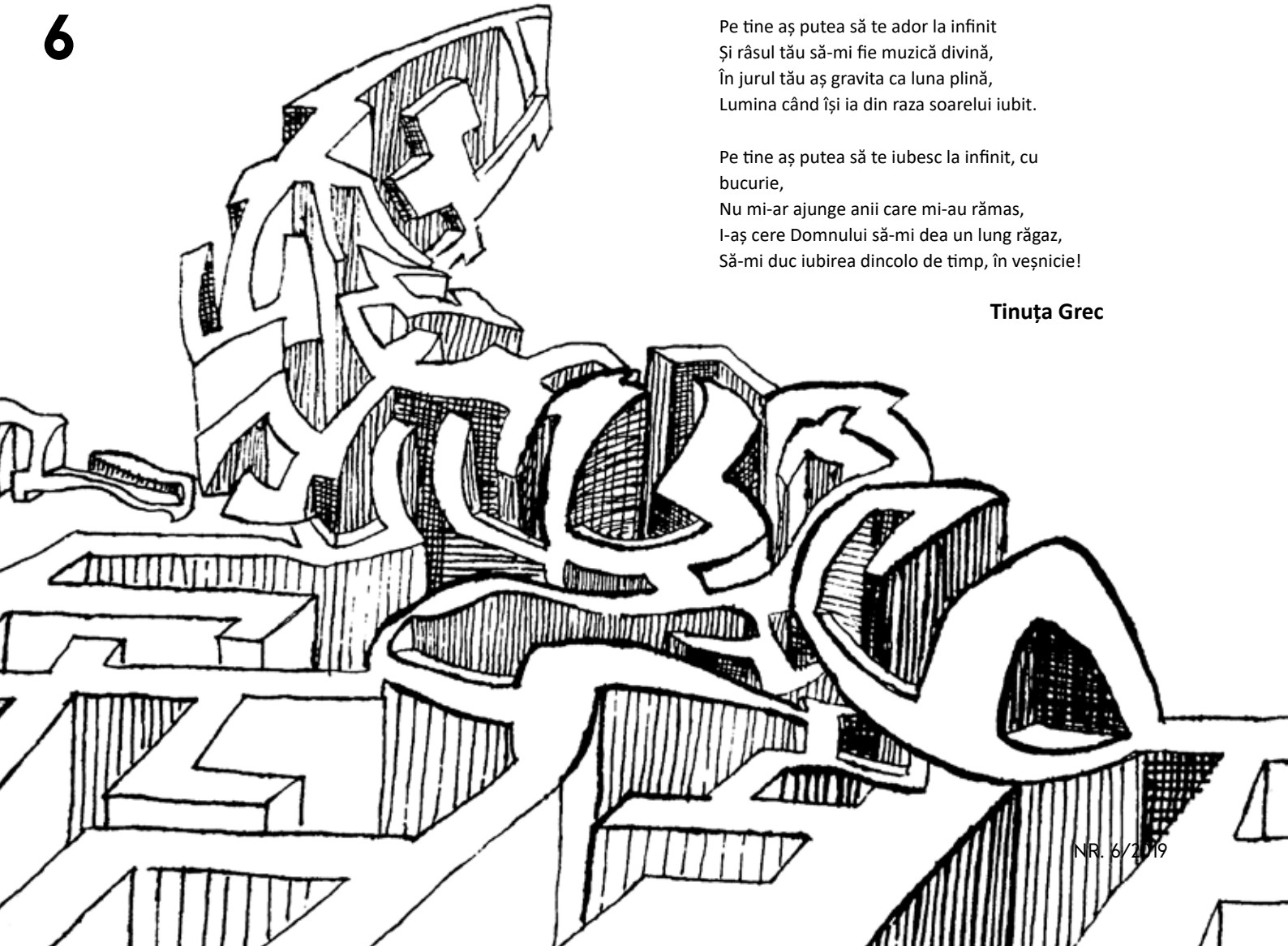
PE TINE...

Pe tine aș putea să te sărut la infinit
Nu-mi trebuie nici apă, nici odihnă,
Mi-aș pune tâmplele pe pieptul tău, în tihnă,
Ți-aș asculta bătaia inimii la nesfârșit.

Pe tine aș putea să te ador la infinit
Și râsul tău să-mi fie muzică divină,
În jurul tău aș gravita ca luna plină,
Lumina când își ia din raza soarelui iubit.

Pe tine aș putea să te iubesc la infinit, cu bucurie,
Nu mi-ar ajunge anii care mi-au rămas,
I-aș cere Domnului să-mi dea un lung răgaz,
Să-mi duc iubirea dincolo de timp, în veșnicie!

Tinuța Grec

EU SCRIU...

Eu scriu...
Chiar dacă nu citești...
Eu scriu ca murmurul condus de pian
Din călimara cu lumină
Din curcubeul ce-i marea de cuvinte.
Eu scriu…
Din lacrima ce îmi cade-n palmă
Al amintirilor pierdute pe un drum,
Eu scriu...
Ca un oftat sfânt răstignit din pieptul meu
Ca să mă auzi că și eu sunt.
Eu scriu...
Ca scrisul meu să îți fie un balsam
Pe rana ce ți-au făcut-o pentru mine
Ca un oftat al mării în durerea sa
Sărutul pașilor pe cerul cu lumină
Ce l-am pecetluit în nebunia mea.
Eu scriu…
Cu pana viselor mărețe
S-alung tristețea care te-a cuprins,
Ca să te-acopăr cu blândețe
Jurnalul unei șoapte
Din rugăciune
Rug aprins pe pleoapa ta.
Nu vreau ca să îți brăzdez
Cu asfințitul din cuvinte
Covorul plin cu amintiri
Dar scriu....
Ca să mă pierd în tine
Copil orfan sau om în vârstă cu dureri.
Eu scriu...
Cu inima ce-mi plânge de durere
Că m-am pierdut în vorbe
Ani și ani de-a rândul.
Eu scriu...
Ca să-mi alung tristețea din privire
Din călimara clipei de lumină.
Eu scriu...
Ca să te fac mai vesel
Ca dintr-un foșnet să n-auzi cum plâng
Eu scriu...
Că dorul e ca o răscolire în robie
Ce te cuprinde iute dacă fugi.
Eu scriu...
Că îi focul alinării dintr-o lume,
Ce am târât-o până astăzi printre spini.
Eu scriu…
Ca să-ți alung din bătătură
Al grijilor noian din așternut,
Copile ce te pierzi în partitură
Copil cu vise de adult cel răstignit
Te-acopăr cu a mea picătură
Să simți lumina dintr-o lume
Că nu ești singur părăsit.
Căci Dumnezeu clădește porți
Din umbră pentru tine
Să treci prin ele spre a ta schimbare
A sufletului de iubire ars
Spre a învăța iertarea și iubirea.
Jurnalul unei șoapte

COPIL ORFAN...

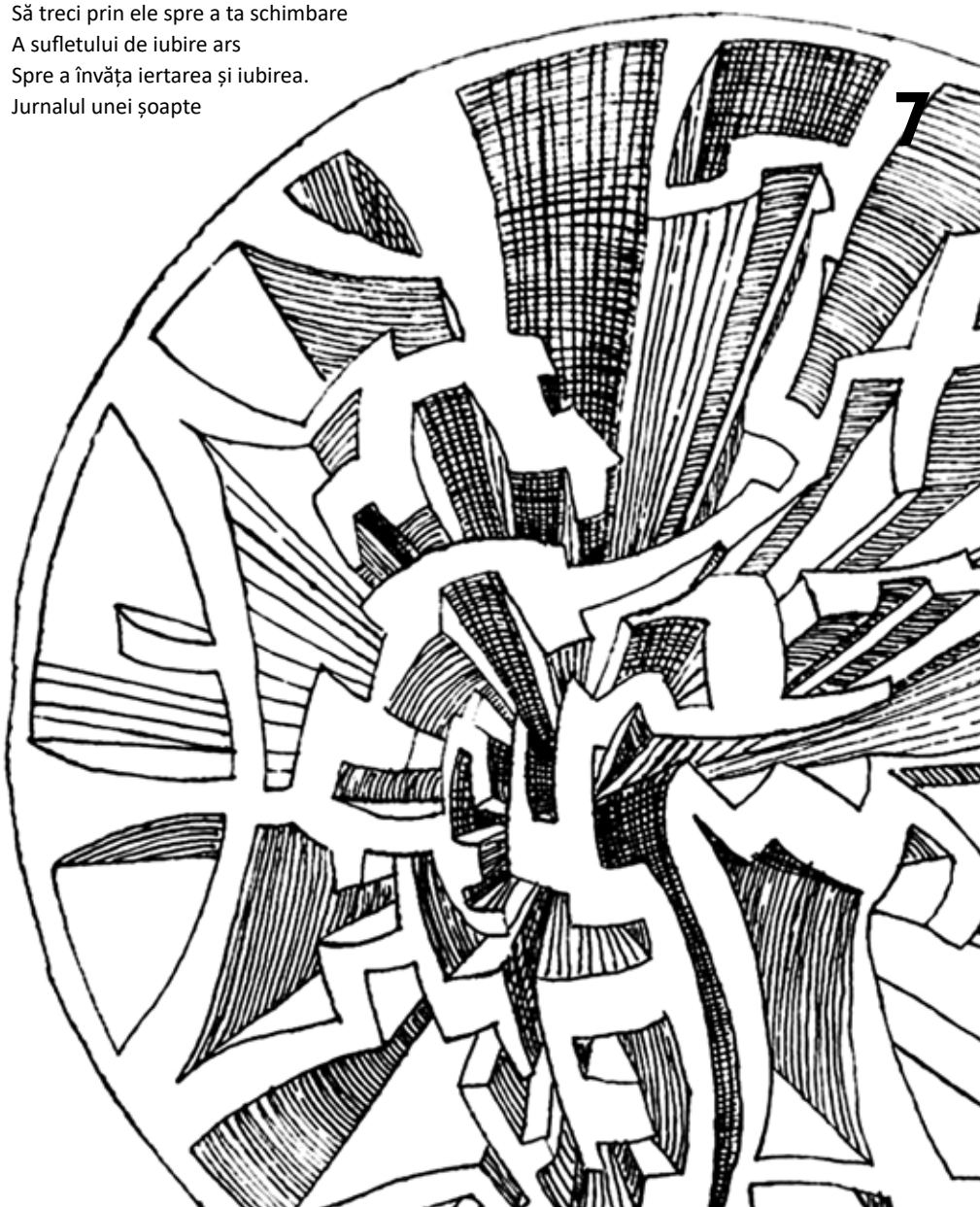
Copil orfan de lumea asta
Copil uitat de soartă
Copil ce vrei să te ridici
Copil iubit de Dumnezeu.
Dă-i doamne mamă dacă n-are…
Dă-i tată…
Stâlp în casă.
Dă-i soartă bună printre sfinți
Dă-i ocrotire.
Căci va fi înger de lumină.
La masa ta odată
E însemnat cu stea în cer
Să ocrotești un suflet ca el.
Gândește-te măcar în seara de Crăciun
La singurătatea din inima lui.

ÎNTR-O ZI

Voi vorbi cu pietrele
Pentru că știu că din ele
Pot face un castel.
Le voi aduna
Până când
Nu vor mai exista.
Le voi șlefui
Cu mâna mea și voi sulfa peste ele
Și…
Pietrele vor avea inimă
Și vor învia
Va picura lumină
Din formele lor.
Și le voi iubi
Pentru că știu că nu pot să mă trădeze.

Doina Cotfas

Ilustrații: Maria Păun

Proză

MORMÂNTUL FERMECAT

Toți oamenii mor la un moment dat din diferite motive. Mor de bătrânețe, din cauza unor boli sau accidente. Majoritatea oamenilor sunt înmormântați în morminte normale. Majoritatea! Există un mormânt unic pe această planetă, un mormânt fermecat. Acest mormânt este renumit pentru că o dată ce pui un sicriu cu un om acolo, el dispare. S-au făcut multe cercetări despre acest mormânt: unde dispare sicriul? Ce se întâmplă cu oamenii morți din el? Dar nu s-a descoperit nimic.

Unii oameni au coborât în groapa fermecată și când au ajuns acolo nu au apucat decât să strige după ajutor și au dispărut. Alții s-au gândit să se bage într-un sicriu cu o gaură pentru a putea să respire. Nu s-au mai întors nici aceia. Zeci de oameni nevinovați și-au pierdut viețile.

Ființele umane erau tot mai curioase pe zi ce trecea și totodată înspăimântați, însă nu încetau să încerce să intre. Intrau cu camere de filmat, trimiteau diferiți roboți, dar eșuau de fiecare dată. Odată au trimis chiar și o dronă, dar fără succes. Și drona a dispărut miraculos.

Într-o zi, când mai mulți oameni erau în jurul mormântului încercând să afle ce fenomen magic are loc acolo, s-a auzit un strigăt asurzitor urmat de un glas sinistru care îi amenința cu moartea.

Muritorii au încetat o perioadă cercetările, o perioadă scurtă. Erau speriați și voiau să oprească ceea ce îi teroriza. Puteau să-și părăsească casele și să plece din acel loc blestemat, dar nu își doreau asta. Era locul lor, un loc plin de amintiri plăcute și mai puțin plăcute și nu voiau să renunțe la el cu toate că strigătele și amenințările continuau. Glasul acela care ieșea din mormânt băga frica în fiecare trup, în fiecare suflet.

Oamenilor nu le era frică neapărat de groapa magică, le era frică de ce se afla în interiorul acesteia, însă, cu timpul, s-au obișnuit cu strigătele și vorbele înfricoșătoare care acum o vreme îi speriau de moarte. Au devenit mai nepăsători până când, lucrurile s-au complicat foarte tare. Oricine se apropia de mormânt era tras înăuntrul gropii fermecate de o umbră.

Locuitorii zonei în care era mormântul erau terminați. Nu mai puteau. Erau prinși într-un carusel de teamă, nefericire și nedumerire care nu se oprea. Erau neajutorați până când, soluția salvatoare a apărut. Un om cu un excavator.

Când omul a început să sape ceva neașteptat s-a întâmplat. Pământul a început să se cutremure atât de tare încât ființele umane cădeau din picioare. Cu toate acestea, persoana aceea specială cu excavatorul nu s-a lasat. A continuat să sape până când ceva l-a lăsat mască. A ajuns la o lume subterană uluitoare în care erau case plutitoare, flori uriașe care adăposteau animale ireale: unicorni, pisici zburătoare, pești cu picioare și șerpi cu păr.

Un om dintre cei care au cazut din cauza cutremurului și-a revenit, s-a ridicat și s-a îndreptat spre intrarea în acea lume fantastică. S-a uitat înăuntru și a recunoscut o persoană dintre cele din lumea cealaltă. A spus că era bunica lui care a murit în urmă cu un an și a fost înmormântată în groapa fermecată. După câteva minute, alte femei și bărbați s-au ridicat de pe pământul rece și au recunoscut mai mulți prieteni și rude care au murit când au intrat în mormânt sau au fost înmormântate acolo.

Câțiva pământeni au încercat să ajungă în lumea aceea uluitoare, dar după aproximativ 2-3 metri s-au oprit brusc. Un fel de zid transparent îi împiedica să înainteze. Au fost scoși afară iar, din momentul în care ultimul om a pășit afară din groapă, ea s-a închis alături de mormânt. Muritorii au încercat să sape din nou dar nu au reușit. Pământul era tare ca piatra.

Mormântul a fost închis pe veci alături de lumea aceea extraordinară bântuită de sufletele unor oameni nevinovați.

Georgiana Pop

O CĂLĂTORIE ÎN PĂDURE

Eram acasă. Mă uitam la televizor, însă, nu era ceea ce simţeam eu că trebuie să fac.

Deodată am văzut o umbră la geam. Era o siluetă ciudată. M-am dus în căutarea ei. Am ieșit să o caut în jurul casei, dar parcă a intrat în pământ. După puţin timp când nu mai speram să o revăd, am zărit-o din nou. Alergam după ea cât mă ţineau picioarele, dar la un moment dat a dispărut. Eram sigură că am văzut-o. Mi se părea cunoscută.

Am intrat în pădure să o urmăresc şi fără să îmi dau seama, m-am pierdut în desișul pădurii. Ceva ciudat mi-a atras privirea. Cădeau frunzele din copaci, ceea ce era imposibil pentru că era mijlocul verii, dar ele tot îşi luau rămas bun de la prietenul lor, copacul. Astăzi parcă totul era ciudat.

Stăteam şi așteptam. Aşteptam să apară. Deodată am simţit o mână care m-a tras de umeri în spate. Era ea. M-am speriat, dar când am văzut unde mă duce, am rămas plăcut surprinsă. Era un paradis.

Nu înțelegeam ce se întâmplă. Vedeam multe lucruri ciudate şi de neconceput pentru mintea mea. Priveam cum o grămada de păsări îşi luau zborul printre razele soarelui, zânele sclipeau parcă erau mii şi mii de steluţe fermecate, iar florile zâmbeau de atâta frumuseţe. Căprioarele zburdau pe câmpii, iepuraşii ţopăiau şi săreau de colo-colo şi eu credeam că sunt într-o altă lume. În jur, totul era plin de culoare şi veselie. Niciodată nu mai văzusem aşa ceva.

Am întrebat-o ce se întâmplă, s-a întors spre mine şi i-am văzut faţa. Ochii îi străluceau ca două cristale, iar buzele ei erau roşii ca sângele, iar părul negru şi despletit. Era atât de frumoasă, încât m-am pierdut şi mi-a stat inima în loc. Privirea ei m-a liniştit, iar vocea ei suavă mi-a dat sentimentul de încredere şi siguranţă. Ea mi-a spus că aceasta este lumea ei şi m-a întrebat dacă vreau să o cunosc şi eu şi să rămân să o explorez.

Eu am stat puțin pe gânduri, iar mai apoi i-am spus că nu vreau să zăbovesc prea mult cu ea, pentru că prietenii şi familia mea sunt acolo, de unde am venit. Ea m-a înţeles şi m-a ajutat să ajung acasă pentru că pierdusem drumul, dar şi noţiunea timpului.

Am ajuns acasă şi nu am spus nimănui ce s-a întâmplat. Am rămas prietene şi ea a spus că până acum nu a întâlnit pe nimeni şi nu a avut curajul să vorbească despre ea şi tărâmul ei minunat A mai spus că pot merge oricând acolo cu condiţia de a nu spune nimănui ce s-a întâmplat.

Antonia Ștefania Suciu

Fotografie: Dominik Dombrowski

Cronică literară

10

Ilustrație: Maria Păun

NR. 6/2019

CEZARINA ADAMESCU – CRONICĂ LITERARĂ LA VOLUMUL „POEME VĂLĂRENE”

În ciclul care se intitulează: „Poeme Vălărene” care dă titlul volumului şi e poate, cel mai reuşit, fiind alcătuit din poezii legate de locurile natale, de copilărie, de matricea spirituală. Autorul realizează şi tablouri rustice, idilice, în culori pastelate, scăldate într-o blândă lumină. „Satul: Pe vale satul/ într-o veşnicie rămas/ străjuieste râul,/ pe coline păduri de stejar./ Drumul şerpuieşte-n urcuş/ cu pieptul de piatră dezvelit,/ printre case fântâni cu roată/ în faţă măgura de calcar,/ cu arbuşti chirciţi de sete/ Întunericul coboară/ alunecând peste case,/ de pe coama pădurii soarele/ priveste ceasul clopotniţei/ şi pleacă mirat./ Noi ne apropiem/ tăcuţi/ de locul sfinţit/ unde am lăsat copilăria / jucându-se cu timpul”.

Un sat „coborând în genunchi pe deal” a reprezentat întotdeauna un motiv de inspiraţie pentru poeţi, pictori, compozitori. Ei l-au transpus cu mijloacele artistice de care dispuneau, pe răbojul istoriei, înscriindu-l în veşnicie. Toţi autorii au fost seduşi de amintirea locului naşterii şi l-au „înnemurit” astfel, „dincolo de drumul veşniciei”.

Un portret admirabil este făcut de autor Bătrânului, figură luminoasă din sat, o efigie a neamului românesc: „Bătrânul: Urcă pe scara vârstei în solitudine/ omul cu gândurile scrise şi-n vorbe/ cu multe întrebări nepuse/ şi răspunsuri clare şi lungi./ Un trup ponosit de prea multe întâmplări/ care-ţi mângâie auzul cu sunete difuze/ un cântec de leagăn pe genunchi./ Iartă tot neastâmpărul/ din pornirile iuţi ale tinereţii/ respiră prin cuvinte alese/ învelit în omături de ceară/ ca într-o rugăciune./ Ştie prea multe ca să mai spună/ se odihneşte cu pauze scurte/ continuă obosit şi îngândurat/ cu ochi umezi, nevinovat/ de dragostea cu care ne primeşte/ pe toţi în inima sa/ ca pe nişte copii/ fără vârstă”. Aidoma este şi figura Bunicului din poemul cu acelaşi titlu. Răscolitoare în acest sens este poezia „Bunicul 2: Avea bunicul o pălărie frumoasă/ mi-a dăruit şi mie una la fel/ mergea la muncă în gradină ori pe câmp/ îşi aşeza pălăria jos să nu o murdărească/ eram mereu împreună, îl imitam/ îi plăcea să mă îmbrace la fel cu el/ fapt care s-a şi întâmplat/ copil cum eram, nu ştiam că-i bolnav/ şi într-o zi a murit/ nici asta nu am priceput dintr-o dată/ aşa că îmi tot aşezam pălăria pe cap/ şi întrebam unde-i bunicul?/ De atunci am rămas doar cu pălăria/ în ea se ascunde bunicul/ astăzi ca să fim împreună/ nu numai în amintire,/ o port la muncă în gradină/ o aşez jos lângă flori/ şi sap”. La fel sunt şi icoana Mamei şi a Bunicii care-i luminează încăperile amintirilor şi pe care le zugrăveşte-n cuvinte duioase. Nu numai locuri şi chipuri înfăţişează liric poetul ci şi tradiţii şi obiceiuri săteşti înveşnicite în memoria localnicilor şi păstrate cu sfinţenie şi pietate dar şi jocuri tinereşti, superstiţii, poveşti cu fantome.Tema înstrăinării de sat, de casa părintească este şi ea abordată în multe poeme. „La casa părăsită: …La casa părăsită/ nici măcar ferestrele mici/ nu mai privesc soarele/ au cuie bătute-n obloane”.

Poetul se simte dezrădăcinat când nici copacii, casele, podul de piatră nu-l mai recunosc: „Podul de piatră: …Satul din care sunt nu vrea să mă ştie,/ nu-i arde de nimic în aceste vremuri./ Rămân acasă cu gândul că am destul / sat în mine şi nu-mi mai trebuie altul./ Până se va face un pod de piatră,/ podul ăsta îl visez de copil”. Şi nu e de mirare, fiindcă: „acum sunt o altă persoană/ dezamăgită de veşnicia aşezată/ deopotrivă în forme și lucruri/ și deşertăciunea existentă în oameni/ singura bucurie pentru suflet/ am mai trecut odată pe uliţele satului/ neschimbate pe retina ochilor mei umezi” (Singura bucurie).

Un frumos omagiu adus Cărţii, cuvântului scris şi înveşnicit se află în poemul: „Cartea: Cartea-i o pădure de cuvinte/ arborii ei ating cu vârful cerul/ pe care-l destramă gândurile și plouă,/ plouă în interiorul nostru cu lumină./ Păsări de vis o deschid pe aripi-n zbor / se îngălbenește-n liniștea templelor,/ unde sosesc la izvoare limpezi/ căpriori cu ochii îngropaţi în cerneală/ să bea limpezimea apei sfinţite./ Trebuie să descoperim cum se ridică / arborii în picioare şi minunea apare ca o zi/ din noapte, cartea o pădure de cuvinte,/ cu litere conturate din frunze./ Oamenii au o primăvară şi o toamnă/ între care se petrec şi sămânţa rămâne, / să încolţească sub pană, o viaţă./ Rădăcinile ei prind în braţe pământul/ şi lăstăresc frumos peste apuse civilizaţii./ Tăietorilor, adevărul e-n fagurele timpului/ securea nu ucide arborii pe rând,/ ei mor întotdeauna odată cu pădurea./ Cartea-i o pădure de cuvinte./ Scrise și pe lemnul crucii tale”.

Un ciclu destul de consistent este intitulat: „Poemele anotimpurilor”. Sunt multe pasteluri de toamnă în care natura rezonează cu stările poetului. Unul dintre ele este: „Tăceri de aur: Din miez de mere coapte sorb razele târzii/ Să nu mai simt povara odăjdiei de brumă / Sub dealul descântat m-astept să întârzii,/ Copii de curcubeu se joacă-n cer cu humă./ Albastru prinde aripi de pasăre măiastră/ Pierdută-n lutul ars de meșterii olari/ Razele se culcă-n amiază la fereastră/ Alături cu sărutul cioplit în pietre tari./ Podgorii risipite plâng frunza ruginită/ Fântâni cu ciuturi negre ţin umbră la troiţe/ Tăceri de aur prinse de-o aripă cernită/ Îşi curg nemărginirea la fete în suviţe”.

Singurătatea înţeleasă ca destin asumat transpare în multiple ipostaze situându-l pe poet în intimitatea fiinţei ei, deşi, aşa cum am mai spus, el nu are vocaţia singurătăţii: „Pe buzele singurătăţii: Pe buzele singurătăţii/ mijesc sosiri parfumate,/ paşii lor se aud/ cum vântură drumul/ prin golul aşteptării./ Ploile bat în geamuri/ cu picuri de suspine,/ imaginile se succed/ pe conturul tău interior/ un tatuaj dureros/ pe inimă./ Urme de foc, / lasă dâre de lumină/ pe faţa întunericului,/ cu genunchii la gură/ te ascunzi lângă mine/ precum apa sub maluri/ de vuietul furtunii./ noaptea se prinde în joc/ și adormi pe neștiute,/ pasăre întoarsă la cuib”.

Nicolae Vălăreanu (Sârbu) – un poet motivat, ajuns la deplina maturitate artistică, şi-a adunat în volum averea spirituală, nu pentru sine, ci pentru a o împărţi celor flămânzi şi setoşi de frumos, de adevăr, de bine. Cu acest volum şi-a dat măsura deplină a talentului şi sensibilităţii, într-o jertfă de sine cât se poate de lăudabilă.

„Poeme Vălărene” de Nicolae Vălăreanu (Sârbu) – Editura Blumenthal, Bucureşti 2011.

CEZARINA ADAMESCU, Bucureşti

Nicolae-Vălăreanu Sârbu

DOR DE EMINESCU, ...BIBLIOTECAR

Biblioteca reprezintă unul dintre spaţiile cele mai importante dintr-o instituţie şcolară, întrucât contribuie la apropierea elevilor de lectură şi sprijină corpul profesoral în reuşita actului educaţional. Activitatea bibliotecarului şcolar nu poate fi concepută în afara ansamblului activităţilor educative specifice şcolii.

Biblioteca şcolară reprezintă pentru şcoală o carte de vizită. Ca parte integrantă a sistemului informaţional naţional, biblioteca şcolară este o colecţie de documente (cărţi, reviste, ziare, materiale audio-vizuale şi alte suporturi informaţionale) cu caracter enciclopedic, adecvat nivelului şi profilului unităţii de învăţământ în care funcţionează biblioteca şcolară.

Biblioteca este un centru formativ în care elevii capătă diferite deprinderi constructive: lucrul cu cărţile, utilizarea eficientă a informaţiilor, selecţia materialelor şi, nu în ultimul rând capacitatea de a coopera şi de a se comporta civilizat în sala de lectură.

Dialogul cu cititorii este, de asemenea, o necesitate a demersului întreprins de către bibliotecarul şcolar. Primul contact cu cititorul are o importanţă deosebită, acesta contribuind la imaginea afective a cărţii. Pentru o bună primire a cititorilor nu există reguli, ci exigenţe umane. Suntem cei care trebuie să dăm dovadă de tact, discreţie, să avem disponibilitatea şi calmul de a-i asculta şi de a-i primi chiar cu un zâmbet de bun venit. Bibliotecarul, este preocupat de găsirea unor metode şi procedee de atragere, de trezire a interesului pentru citit. Dezbaterile pe marginea lecturilor, studiul de caz, procesele literare plac elevilor şi îi ţin aproape pe cititori. Ceea ce doresc elevii de la bibliotecari, pe lângă împrumutul permanent la domiciliu al volumelor necesare şi sprijinul în întocmirea de referate şcolare, bibliografii sau prezentarea unei cărţii, este înţelegere, pe care noi încercăm să o acordăm de fiecare dată fiind îngăduitori cu aceştia.

Umberto Eco spunea[1] „...bibliotecarul, în afară de faptul că știe, are dreptul să umble prin labirintul de cărți, singur el știe să le găsească și unde să le pună la loc, numai el răspunde de păstrarea lor... Bibliotecarul apără nu numai de oameni, ci și de natură, își închină toată viața lui acestei lupte împotriva forței uitării, dușmană a adevărului".

Am pregătit și organizat în bibliotecă pe data de 15, respectiv 16 ianuarie un eveniment cultural intitulat „Dor de Eminescu", iar activitatea despre care vorbesc în paginile urmatoare este cea în care Eminescu a fost bibliotecar.

[1] Umberto Eco, Numele trandafirului, Chișinău, Editura Hyperion, 1992, p.162

Ilustrație: Traian Abruda

Ziua de naştere a lui Mihai Eminescu a devenit, prin lege, Ziua Culturii Naţionale Române. Astfel, la 15 ianuarie îl celebrăm pe cel mai mare poet al nostru într-o zi de meditare asupra culturii române. În acest context, la Biblioteca Școlii am organizat şi desfăşurat un proiect cultural dedicat poetului nepereche. Astfel, am evocat personalitatea lui Mihai Eminescu şi împreună cu elevii, cu cadrele didactice, am prezentat opera sa, precum şi evidenţierea diferitelor momente importante petrecute de-a lungul istoriei noastre culturale milenare.

Ca bibliotecar, am amenajat o expoziţie de carte tematică, împreună cu câteva picturi realizate de elevii școlii. De asemenea, am marcat momente din viata lui Mihai Eminecu. Elevii participanţi au recitat şi au cântat pe versurile poetului naţional Mihai Eminescu. Proiectul s-a desfășurat pe durata a doua zile, atât pentru ciclul primar, cât și pentru ciclul gimnazial.

Printre participanţi s-au numărat elevii școlii, însoţiţi de învăţătoare şi profesoare.

Mă voi opri și voi relata în continuare unul din momentele importante din activitatea poetului Eminescu, acela in care a fost bibliotecar, marcate în cadrul proiectului.

Există în istoria cărţii româneşti multe exemple de pasiune arzătoare pentru carte, dar niciunul nu întrece ardoarea şi constanta iubire a bibliofilului Eminescu. Pasiunea adâncă pentru studiu şi erudiţie, nepotolita sete de lectură, interesul pentru cronici bătrâne şi pentru informaţia căutată în fondurile arhivistice ale instituţiilor publice sau private constituie una dintre coordonatele personalităţii eminesciene.

Pe lângă meseriile de revizor şcolar şi gazetar, care l-au ajutat să supraveţuiască în momentele dificile ale vieţii sale, Mihai Eminescu a îndeplinit de patru ori atribuţii de bibliotecar, lucru mai puţin scos în evidenţă.

În 1865, la Cernăuţi, ca elev de gimnaziu, Eminescu este găzduit în casa lui Aron Pumnul, unde „se afla şi o mică bibliotecă a gimnaziştilor români, ferită de ochii profesorilor străini, căci, după legile şcolare, elevii nu aveau voie să întreţină biblioteci şi ar fi fost confiscată şi această bibliotecă, dacă în ochii lumii nu ar fi trecut drept proprietate a lui Pumnul. (Teodor V. Ştefanelli – Amintiri despre Eminescu, 1914).

Bibliotecarul era totdeauna un elev găzduit de Pumnul, care locuia în camera în care se afla şi biblioteca.” Astfel, Eminescu „începu să trăiască, să doarmă şi să viseze printre cărţi” (G. Călinescu – Viaţa lui Mihai Eminescu)[2].

[2] G. Călinescu – Viaţa lui Mihai Eminescu. Editura pentru literatură. București, 1964

A doua oară Eminescu a fost bibliotecar la Viena, în vremea studiilor universitare. La 8 aprilie 1871, societăţile studenţeşti de atunci „România” şi „Societatea literară şi ştiinţifică a românilor din Viena” se contopesc în „România jună”. În şedinţa de înfiinţare a noii societăţi, Slavici a fost ales preşedinte, iar „Eminescu, membru ordinariu, cu 30 de voturi, se alege bibliotecar, hotărât să vâneze cu orice chip cărţile împrumutate şi nerestituite”.

Între anii 1874-1875 acesta a fost angajat al Bibliotecii Universităţii din Iaşi. Proaspăt întors de la Berlin. Pe data de 1 septembrie 1974 este numit director, jurământul depus în fața lui Ștefan Micle, soțul Veronicăi având loc pe 31 august. Mihai Eminescu spunea:

„Jur în numele lui Dumnezeu și declar pe sama și conștiința mea credința Domnitorului Românilor Carol I și Constituțiunii țării mele de a-mi împlini cu sfințenie datoriile ce-mi impune funcțiunea mea de a aplica legile și de a mă conforma legilor întru toate și pentru toți; fără pasiuni, fără ură, fără favor, fără considerațiune de persoană, fără niciun interes direct sau indirect. Așa să-mi ajute Dumnezeu”.

Cei care i-au analizat viața și activitatea spun despre Eminescu, că era extrem de riguros, foarte conştiincios, extrem de competent. Înregistrările în inventare, făcute de poet, contrastează cu ale altor funcţionari, fie din cei care l-au precedat, fie din cei care l-au urmat în serviciul Bibliotecii.

„Cărţile erau înregistrate şi inventariate precis, după regulile biblioteconomice pe atunci în vigoare, cu puţine erori şi cu o grijă pentru lucrul ordonat şi conştiincios. Nu uita să urmărească cu tenacitate restituirea cărţilor împrumutate profesorilor, care se ştia că sunt îndeobşte recalcitranţi la astfel de restituiri”, potrivit lui Gheorghe Zane, fost economist român, istoric al gândirii economice româneşti, el însuşi bibliotecar la Iaşi. Însuşi poetul recunoaşte în memoriile sale că biblioteca a fost locul unde se simţea cu adevărat fericit.

Gellu Dorian și Emil Iordache[3] în cartea „Pașii poetului”, relatează faptul că Eminescu era pasionat în special de tipăriturile vechi şi era un maestru la achiziţiile de carte.

„Poetul ducea tratative cu vânzătorul, obţinând un preţ mai mic. Ajungea la negocieri la sânge cu anticarul de unde achiziţiona, cărţi, tocmai pentru a face economie la bugetul bibliotecii, respectiv al Ministerului Instrucţiunii Publice şi al Cultelor, care finanţa activitatea bibliotecilor”. Bineînţeles, economiile erau folosite tot pentru achiziţia de alte manuscrise interesante pentru publicul bibliotecii.

Eminescu voia să revoluţioneze biblioteca cu tot dinadinsul. Având naivitatea să creadă că rostul ei este de a fi o fereastră permanent deschisă spre grădinile culturii actuale, el se porneşte înflăcărat s-o sporească şi s-o facă un instrument util de muncă, scrie despre această perioadă din viaţa poetului criticului literar George Călinescu.

Prima perioadă de bibliotecar la Iași pentru Eminescu a durat ceva mai bine de un an şi s-a încheiat în vara lui 1875.

Perioada de directorat se încheie urât, postul fiind acordat pe criterii politice. Mai mult, poetului i se aduc acuzații nefondate, că ar fi furat cărți de la bibliotecă, de către Dimitrie Petrino, căruia Eminescu îi criticase o carte de fonetică, și este hărţuit cu un proces, care se încheie fără urmări, nefiind găsit vinovat. Din luna iulie preia funcția de inspector școlar (revizor) pe Iași și Vaslui, dar pastrează legătura cu biblioteca, fiind membru prin funcția pe care o are.

Nu am putut trece cu vederea și să nu menționez faptul că, pentru Eminescu, această perioadă a fost cea mai fericită pentru el, chiar dacă simțea jocurile politice care îl amenințau, și că tot atunci își pierde un frate și două din surorile sale se îmbolnăvesc de tifos.

Spun că a fost această perioadă fericită pentru el, atât pentru faptul că și-a găsit „locul potrivit cu firea mea singuratică și dornică de cercetare” (Eminescu), dar și pentru că în această perioadă leagă o adevărată prietenie cu povestitorul Creangă, prietenie care rămâne cea mai puternică din istoria literaturii cu inegalabilele „Amintiri”. Tot în perioada aceasta apărea și gruparea literar-politică „Junimea”, revistele „Convorbiri literare”, „Curierul de Iași” unde activează împreună cu Vasile Alecsandri, Iacob Negruzzi, Titu Maiorescu, Burada, Pogor, Miron Pompiliu, familia Poni, Petroni și Ioan Slavici. Tot în această perioadă se leagă și marea idilă cu Veronica Micle, pe care o cunoscuse la Viena.

A patra oară, tot la Biblioteca Centrală din Iaşi, sub imperiul bolii, la zece ani distanţă, Eminescu lucrează pentru a doua oară în serviciul Bibliotecii ieşene, dar ca subbibliotecar, deşi îşi terminase studiile de filozofie la Viena şi avea acea experienţă de revizor şcolar.

„Pe ziua de 24 septembrie 1884, i se dăduse lui Eminescu postul de subbibliotecar, părăsit de Philippide îndeplinind unele mărunte sarcini birocratice.”[4] (G. Călinescu – Viaţa lui Mihai Eminescu). Poetul, bolnav deja, a găsit în bibliotecă, încă o dată, un liman de liniște.

[3] Gellu Dorian, Iordache Emil, „Pașii poetului”, Editura Sport-Turism, București, 1989

[4] G. Călinescu – Viaţa lui Mihai Eminescu, Editura pentru literatură. București, 1964

Fotografie: Brandi Redd

Este o perioadă mai tristă a vieţii sale, pentru că în ultimele luni ale anului 1884 este bolnav şi stă mai mult prin spital. Şi în anul următor are luni de întrerupere la bibliotecă din cauza bolii, un an mai târziu renunţând la această calitate.

„În noiembrie 1886, îl găsim internat în ospiciul de alienaţi de la Mănăstirea Neamţului, unde i se trimite statele de salariu, pentru a le semna. În tot timpul cât a funcţionat a doua oară în serviciul Bibliotecii, Eminescu s-a mărginit, când nu a fost bolnav, la roluri şterse. Parcă se simte că nu mai era tânărul care luase conducerii cu zece ani mai înainte, hotărât să-i îmbogăţească colecţiile şi să o organizeze metodic”, menţionează Gheorghe Zane.

Chiar dacă în imaginile pe care le știm cu Mihai Eminescu, el ne zâmbește, are buzele frumoase și un chip luminos, cred că a avut un destin nefericit, lumea în care a trăit seamănă izbitor de mult cu modernismul și politicianismul zilelor noastre. Și acum, sunt mulți care susțin și aruncă idei răutăcioase la adresa marelui nostru poet, de felul în care și cum a trăit și a murit.

Ca bibliotecar, sunt mândră, onorată și impresioantă, să știu că urmez aceeași meserie pe care a avut-o și consider că noi, bibliotecari, avem datoria ca pe 15 ianuarie să amintim, că a fost bibliotecar, că este cel mai mare poet al nostru și printre primii poeți ai lumii și să trăim cu speranța pe care a avut-o și el… o lume mai bună.

„De-oi muri… al meu nume o să-l poarte secolii din gură-n gură și l-or duce departe” (Mihai Eminescu)

Gellu Dorian, Emil Iordache, *Pașii Poetului*, Editura Sport-Turism, București, 1989.
Ion Crețu, *Mihail Eminescu*, Editura Pentru Literatură, București, 1968
G. Călinescu – Viaţa lui Mihai Eminescu, Editura pentru literatură. București, 1964
http://prolibro.eu/blog/2008/01/15/mihai-eminescu-bibliotecar/

Lung Georgeta Maria

Fotografie: Alex Loup

Contact

Vă așteptăm cu drag lucrările la adresa de e-mail:
toplitera@yahoo.com

Echipa

REDACTOR
Viorica-Macrina Lazăr

GRAFICĂ
Matheea Negruț

FOTOGRAFII
Andre Benz
Dominik Dombrowski
Brandi Redd
Alex Loup
Ray Hennessy

ILUSTRAȚII
Maria Păun
Traian Abruda

REALIZATOR
Biblioteca Municipală
„George Sbârcea”

SPONSOR
Romaqua Group

ISSN 2537 - 1606
ISSN-L 2537 - 1606

Fotografie: Ray Hennessy

